

CO₂-HANDLINGSPLAN

2016-2017

Udgivet af: Rødovre Kommune - februar 2016

Foto: Rødovre Kommune og Colourbox

Indhold

Hvorfor en CO ₂ -handlingsplan?	4
CO ₂ -udledning i Rødovre Kommune	6
Indsatsområder og initiativer	7
Byrum og grønne områder	9
Transport og infrastruktur	12
Bygninger og byggeri	16
Varmeplanlægning	19
Indkøb	20
Adfærd	22
Offentliggørelse	24

Hvorfor en CO₂-handlingsplan?

Kommunalbestyrelsen vedtog i juni 2009 en klimapolitik for Rødovre Kommune. Med Rødovre Kommunes klimapolitik har vi sat fokus på forebyggelse af og tilpasning til klimaforandringer.

I klimapolitikken er der 7 indsatsområder (temaer), som dels er rettet mod udfordringen med at tilpasse vores samfund til det ændrede klima, og dels med at reducere CO₂-udledningen. Indsatsområderne er Byrum, Transport og infrastruktur, Byens grønne områder, Bygninger og byggeri, Fjernvarmeforsyning, Indkøb samt Adfærd.

I klimapolitikken er der opstillet målsætninger inden for hvert af politikken 7 indsatsområder. Målsætningerne inden for hvert indsatsområde er listet på side 5.

Vi skal løbende igangsætte initiativer for at leve op til klimapolitikken målsætninger. For at realisere målsætningerne i Klimapolitikken har Rødovre Kommune udarbejdet denne CO₂-handlingsplan og en handlingsplan for klimatilpasning.

CO₂-handlingsplanen beskriver de initiativer vi igangsætter for at reducere CO₂-udledningen for Rødovre Kommune som virksomhed, mens handlingsplanen for klimatilpasning beskriver de handlinger der skal igangsættes for at tilpasse vores samfund til det ændrede klima. Klimatilpasningsplan 2014-2018 kan findes på Rødovre Kommunes hjemmeside.

CO₂-handlingsplanen skaber overblik over de forskellige initiativer, og sikrer at der fastholdes fokus på klima i relevante

Klimakommuneaftale

Den 28. februar 2013 underskrev Rødovre Kommune en aftale med Danmarks Naturfredningsforening om at blive klimakommune. Rødovre Kommune forpligter sig til at reducere CO₂-udledningen med 2 % årligt for kommunen som virksomhed frem til udgangen af 2017.

Referenceåret er 2012.

planer og projekter, samt drift og vedligeholdelsesopgaver.

Danske kommuner er ikke underlagt at udarbejde klimapolitikker og klimahandlingsplaner, men for at nå de globale mål for CO₂-reduktion, som blev vedtaget i december 2015 ved COP21, er det nødvendigt at gøre en indsats lokalt. Det gør Rødovre Kommune.

CO₂-kortlægningen for Rødovre Kommune som virksomhed udarbejdes årligt, og opgørelsen kan findes i Grønt regnskab på Rødovre Kommunes hjemmeside.

I 2012 blev der udarbejdet en CO₂-kortlægning af Rødovre Kommune som geografisk enhed. Kortlægningen giver kommunen mulighed for at rette klimainsatsen mod de områder, hvor reduktionsmulighederne er størst. Det er hensigten, at Rødovre Kommune udarbejder en CO₂-kortlægning af kommunen som geografisk enhed i løbet af 2016/2017 for at følge udviklingen i CO₂-reduktionen.

Målsætninger i klimapolitikken

Inden for indsatsområdet Byrum vil Rødovre Kommune:

- medvirke til at forebygge klimaforandringer gennem planlægningen af kommunens byrum.

Inden for indsatsområdet Transport og infrastruktur vil Rødovre Kommune:

- skabe rammer, der motiverer borgerne til at vælge cykel og gang på kortere rejser.
- skabe rammer, der motiverer borgerne til at vælge samkørsel og kollektiv trafik frem for privatbilsisme.
- omstille flest mulige af kommunens biler til elbiler.

Inden for indsatsområdet Byens grønne områder vil Rødovre Kommune:

- arbejde for at bevare og fremme en stor artsvariation.
- arbejde for at Rødovre fortsat er en grøn by.

Inden for indsatsområdet Bygninger og byggeri, vil Rødovre Kommune:

- arbejde for, at renoveringer og ombygninger af kommunale bygninger foretages, så bygningerne får et mindre behov for tilført energi.
- sætte fokus på, at fremtidens byggeri får et mindre energiforbrug.

Målsætninger (fortsat)

Inden for indsatsområdet Fjernvarmeforsyning vil Rødovre Kommune:

- arbejde for at optimere fjernvarmedriften, så der opnås bedst mulig udnyttelse af fjernvarmen, og samtidig udbygge fjernvarmen på den mest samfundsøkonomiske måde.

Inden for indsatsområdet Indkøb vil Rødovre Kommune:

- arbejde for, at kommunen foretager energirigtige indkøb.

Inden for indsatsområdet Adfærd vil Rødovre Kommune:

- arbejde for energirigtig adfærd hos medarbejderne i kommunens egen virksomhed.
- opfordre borgere og virksomheder til energirigtig adfærd.

CO₂-udledning i Rødovre Kommune

CO₂-udledning i Rødovre Kommune som virksomhed

Rødovre Kommune har siden 1990'erne årligt udarbejdet Grønt regnskab, hvoraf kommunens eget energiforbrug fremgår.

Det grønne regnskab giver overblik over forbruget og forbrugsudviklingen, både for budgetområder og for de enkelte ejendomme. Det giver samtidigt de enkelte institutioner mulighed for at vurdere udviklingen af deres energiforbrug, i sammenligning med andre.

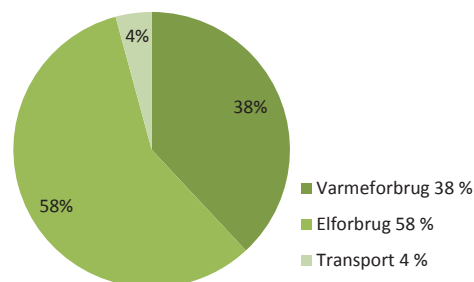
Rødovre Kommune som virksomhed omfatter områder som el- og varmekonsum i kommunale bygninger, vejbelyst, transport, vedligeholdelse af offentlige grønne områder og affaldshåndtering.

Den samlede emission for Rødovre Kommune som virksomhed er for 2014 opgjort til 8.126 ton CO₂, hvilket er en reduktion på 2,9 % i forhold til 2013. Dette skal ses i lyset af at målet for reduktionen i 2013 ikke blev nået. Samlet set er der, over de to år opnået en tilstrækkelig reduktion.

Den store reduktion skyldes, til dels, at store dele af fjernvarmeudbygningen som var planlagt i 2013 blev udført i 2014. Fjernvarmekonvertering af kommunale bygninger yder et væsentligt bidrag til reduktion af CO₂-udledningen.

Fordelingen af den samlede CO₂-udledning i 2014 opgjort på kilder er illustreret i procent i Figur 1.

CO₂-udledning

Figur 1 Procentvis fordeling af den samlede CO₂-udledning i Rødovre Kommune som virksomhed fordelt på kilder i 2014.

For at opnå den tilstrækkelige CO₂-reduktion vil vi som kommune:

- gå foran og demonstrere vilje og evne til at reducere eget energiforbrug.
- motivere virksomheder, offentlige institutioner og borgere gennem vores eget klimaarbejde blandt andet ved at gennemføre adfærdskampagner.
- øge bevidstheden om klimaforandringer og handlemuligheder for alle i kommunen.

Indsatsområder og initiativer

Hvor langt er vi i dag?

I december 2015 vedtog 196 lande i FN, heri blandt Danmark, en historisk klimaaftale ved COP21 i Paris. Det globale mål er, at temperaturen i verden ikke må stige mere end to grader frem mod år 2100 - og helst kun 1,5 grader. Den danske regering har hermed forpligtet sig til at reducere Danmarks CO₂-udledning.

I Rødovre Kommune vil vi gerne bidrage til den globale reduktion af CO₂. Kommunen gør derfor en indsats for at nedbringe el- og varmekonsumet.

Fokus på energiforbruget i de kommunale bygninger har betydet, at mange af de såkaldte lavt hængende frugter i dag er taget. Eksempelvis er der flere steder udskiftet gamle energikrævende cirkulationspumper med nye sparepumper samt installeret bevægelsesfølere til start af ventilationsanlæg og belysning.

Når kommunale bygninger renoveres indgår klima som en vigtig faktor. For eksempel har Rødovre Kommune udskiftet gammel belysning til LED i Rødovre Skøjtearena, på Nyager skole, i Rødovre hallen og på Rødovre bibliotek. Samt udskiftet og efterisoleret taget på Rødovre Stadionhal, og etableret nyt varmeanlæg.

Klima spiller også en vigtig rolle i vores indkøbspolitik, hvor både klima- og miljømæssige hensyn skal inddrages på lige fod med andre parametre i planlægningen og udførelsen af Rødovre Kommunes indkøb.

Endvidere indtænkes klima og miljø i driften af den kommunale affaldshåndtering, så der kan ske en bedre udnyttelse

af ressourcerne i affaldet. En øget genanvendelse betyder mindre udledning af CO₂, idet det generelt kræver mindre energi at genanvende produkter i stedet for at udvinde råstoffer til produktion af nye produkter. I Rødovre Kommunes Affaldsplan 2014-2024 er affaldsordningen og initiativer på affaldsområdet beskrevet. Affaldsplanen kan findes på Rødovre Kommunes hjemmeside.

Valg af cykel kan medvirke til at reducere CO₂-udledningen fra transportområdet.

Indsatsområder

CO₂-handlingsplanen gælder for 2016-2017, og er opbygget efter samme form som klimapolitikken. Indsatsområderne i klimapolitikken er Byrum, Transport og infrastruktur, Byens grønne områder, Bygninger og byggeri, Fjernvarmeforsyning, Indkøb og Adfærd. I forhold til klimapolitikken er der foretaget ændringer i opdelingen af indsatsområder.

I CO₂-handlingsplanen er indsatsområdet Byrum og Byens grønne områder beskrevet under samme indsatsområde: Byrum og grønne områder.

Initiativer der omhandler klimatilpasning inden for indsatsområderne Byrum og Byens grønne områder bliver beskrevet yderligere i Rødovre Kommunes handlingsplan for klimatilpasning 2014-2018.

CO₂-handlingsplanen indeholder 6 indsatsområder, og inden for hvert indsatsområde er der opstillet initiativer for at nå vores målsætninger og mål. Initiativerne inden for det pågældende indsatsområde er oplistet samlet, hvorefter hvert initiativ uddybes.

Fokus

CO₂-regnskabet for Rødovre Kommune som virksomhed viser, at elforbrug, varmemeforbrug og transport er de tre væsentligste kilder til udledning af CO₂ i Rødovre Kommune. Fokus er derfor på initiativer, som kan medvirke til at reducere CO₂-udledningen fra el- og varmeforbrug samt transport.

Indsatsområderne i CO₂-handlingsplanen er:

- Byrum og grønne områder
- Transport og infrastruktur
- Bygninger og byggeri
- Varmeforsyning
- Indkøb
- Adfærd

Byrum og grønne områder

Vi vil i Rødovre Kommune:

- planlægge vores byrum med fokus på klimahensyn samtidig med, at vi skaber en kobling mellem de miljøvenlige blå og grønne strukturer samt de funktioner og værdier, som et byrum skal have for at være attraktivt.

Det gør vi:

- i forbindelse med byfortætning arbejder vi med at gøre god plads til grønne områder.
- sikrer kort afstand fra boliger til dagligdagsfunktioner.
- ved udarbejdelse af lokalplaner vurderer vi i hvert enkelt tilfælde hvilke klimahensyn vi bedst kan indarbejde i den enkelte lokalplan.
- har den 1. oktober 2013 tiltrådt Nordic Built Charter.
- planter 200-300 træer hvert år, som på sigt vil optage store mængder CO₂.

Ligeledes er der et større kundegrundlag for den kollektive trafik i tætte byer, hvilket er med til at styrke valg af kollektive transportmidler frem for bil.

Det er vigtigt, at folk har lyst til at bo, arbejde og færdes i lokalområdet, og derfor skal det sikres, at byfortætning ikke sker på bekostning af byrum, rekreative arealer, legepladser og lignende. Ligeledes er det vigtigt med gode stiforbindelser til at gå eller cykle på.

Kommuneplan 2014 giver mulighed for yderligere byfortætning i kommunen. Kommuneplan 2014 udpeger 5 byudviklingsområder: Rødovre Nord, Bykernen, Irmagrunden, Rødovre Syd og Islevdal Erhvervskvarter.

Fortætningsmulighederne er hovedsageligt indenfor de udpegede byudviklingsområder og indenfor de stationsnære områder jf. Fingerplan 2013. Med etablering af en ny letbanestation ved Slotsherrensvej får Rødovre Kommune endnu et stationsnært område, der giver yderligere mulighed for byfortætning.

Byfortætning

Rødovre Kommune er en fuldt udbygget kommune, og derfor vil der i den fremtidige byudvikling skulle byomdannes og byfortættes for at skabe mulighed for løbende fornyelse.

Byfortætning er et tiltag, der kan være med til at reducere CO₂-udledningen. I en tæt by er der eksempelvis ofte kort afstand fra boliger til dagligdagsfunktioner såsom butikker og daginstitutioner. Det motiverer flere til at vælge gang eller cykel frem for bil.

Kort afstand fra boliger til dagligdagsfunktioner

Gennem byplanlægningen arbejder vi for at sikre kort afstand fra boliger til dagligdagsfunktioner. Blandt andet arbejder vi for at styrke den nuværende detailhandelsstruktur med en bymidte, bydelscentre og en række mindre lokalcentre. Denne struktur minimerer borgernes transportafstande til dagligvareindkøb i nærområdet. Dette betyder, at indkøb i højere grad kan gøres til fods eller på cykel. Endvidere fremmes brugen af kollektiv transport ved at de funktioner i byen,

Kaffetårnet i Irmabyen.

der anvendes af mange fortrinsvis places indenfor de stationsnære områder, hvilket også fremmer CO₂-reduktionen.

Klima i lokalplaner

Når der skal udarbejdes lokalplaner indtænker vi klimahensyn. I lokalplaner kan der stilles krav, som indirekte kan medvirke til CO₂-reduktion. I henhold til planlovens kan der i en lokalplan fastsættes bestemmelse om, at ny bebyggelse skal opføres som lavenergibebyggelse.

I lokalplanens bestemmelser kan vi sikre at lokalplanområdet tilpasses bedst muligt for at imødekomme konsekvenserne af klimaforandring. Når vi udarbejder lokalplaner vurderer vi hvilke klimahensyn

vi bedst kan indarbejde i den enkelte lokalplan. Sektorplaner som for eksempel Trafikplanen eller Spildevandsplanen er også med til at fastlægge, hvad der skal stilles krav om i nye lokalplaner.

Nordic Built Charter

Rødovre Kommune har den 1. oktober 2013 tiltrådt "Nordic Built Charter" sammen med en række væsentlige aktører i den danske byggesektor, og er dermed blevet ambassadør for udviklingen af bæredygtige byggerier og bymiljøer i de nordiske lande.

Nordic Built Charter er et initiativ under Nordisk Ministerråd med det dobbelte

formål, dels at understøtte innovation og udvikling i den nordiske byggebranche, og dels styrke branchens eksportpotentiale med udgangspunkt i de særlige kvaliteter der kendetegner den nordiske byggetradition.

Den fremtidige planlægning af de fem byudviklingsområder i Kommuneplan 2014 forholder sig til de ti principper i Nordic Built charter, der omhandler bæredygtighed i det byggede miljø. De ti principper er indarbejdet i arkitekturpolitikken og danner baggrund for udviklingen af vores nye byudviklingsområder som for eksempel Irmabyen og Rødovre Syd.

Træer

Træer optager CO₂ som en del af fotosyntesen i lighed med alle andre grønne planter. Træerne har dog i forhold til andre grønne planter en særlig betydning for lagring af CO₂. De kan derfor være med til at modvirke klimaforandringer, da træerne kan binde kulstoffet i hele deres levealder (50-200 år). Det er efterhånden alment kendt at bytræer og grønne områder er med til at afbøde virkningerne af klimaændringer.

Mængden af CO₂ der bindes afhænger af træart, jordbund og driftsform. Det antages at for eksempel egetræer, som i naturlige omgivelser kan blive meget gamle, kan binde ca. 8,4 tons CO₂ pr. ha pr. år. De er ud over at optage CO₂ med til at køle, skygge og forsinke afstrømning af regnvand.

I Rødovre Kommune gør vi en særlig indsats for at plante ekstra mange træer. Udover at døde træer udskiftes med nye træer, plantes der nemlig et træ for hvert

nyfødt barn i kommunen, hvilket vil sige, at der plantes 200-300 nye træer hvert år.

Transport og infrastruktur

Vi vil i Rødovre Kommune:

- skabe rammer, der motiverer borgerne til at vælge cykel og gang på kortere rejser.
- skabe rammer, der motiverer borgerne til at vælge samkørsel og kollektiv trafik frem for privatbilisme.

Det gør vi:

- forbedrer og udbygger Rødovre Kommunes stinet.
- deltager i tværkommunale cykelprojekter.
- indtænker bus, cykel og gang som parametre i trafikprojekter.
- analyserer muligheden for busprioritering og hastighedsnedsættelse på Roskildevej.
- arbejder på at få metro og letbane til Rødovre.
- arbejder for bedre busforbindelser til S-tog og metro.
- arbejder med at optimere feje- og vinterruterne i Rødovre Kommune.
- omstiller flest mulige af kommunens biler til elbiler.

Initiativer under andre indsatsområder, som kan påvirke CO₂-udledningen fra transport:

- byfortætning (se Byrum og grønne områder)
- indkøb af maskiner og køretøjer i kommunens egen bilflåde (se Adfærd)

Forbedring og udbygning af Rødovre Kommunes stinet

Gode og sammenhængende stinet motiverer til valg af gang eller cykel frem for bil på de kortere ture. Borgerne i Rødovre har landets korteste gennemsnitlige pendlingsafstand på lige over 10 km mellem bolig og arbejdsplads, og derfor er det et realistisk valg for mange at vælge at cykle til arbejde.

Vi arbejder løbende på at forbedre og udbygge stinettet i kommunen. Blandt andet planlægges det at anlægge bedre cykelforhold på en del af Fortvej og Islevbrovej, indenfor handlingsplanens periode.

Tværkommunalt cykelstinetværk

Rødovre Kommune deltager i et tværkommunalt cykelstinetværk, som skal give cykelpendlerne bedre forhold i Stor-københavn og Nordsjælland. I netværket arbejdes der blandt andet med projekter på Roskildevej, Tårnvej og ved Harrestrup Å. Af tidligere arbejde i netværket kan nævnes Albertslundruten og cykelstrategi for Københavns Befæstning.

Projekter udført fra 2011-2013

Den første "cykelsupersti" i hovedstadsområdet er Albertslundruten. Ruten løber fra udkanten af Albertslund Kommune i landlige omgivelser til hjertet af Københavns Kommune, og dermed igennem Glostrup, Rødovre og Frederiksberg Kommune. Ruten er bygget op omkring et nyt koncept, som skal sikre bedre forhold for cyklisterne således, at cyklen bliver en seriøs konkurrent til bilen som pendlerform.

Endvidere er udformning af Cykelstrategi for Københavns Befæstning blevet en

Valg af kollektiv trafik frem for kørsel i egen bil er medvirkende til at reducere CO₂-udledningen.

realitet. Befæstningsruterne er gennem konkrete forbedringer, herunder asfaltering og skiltning, blevet gjort mere attraktive for cykler og er derved med til at fremme cykeltrafikken.

Bus, cykel og gang som parametre i trafikprojekter

I 2014 bidrog transport med 4 % af den samlede CO₂-udledning i Rødovre, hvilket ikke lyder af meget. Samlet set bidrager transport dog til en stor del af den samlede CO₂-udledning i Danmark og Europa.

Valg af kollektiv trafik frem for kørsel i egen bil er medvirkende til at reducere CO₂-udledningen, men det bedste valg for både klima og sundhed er dog gang eller cykling. Det er således vigtigt at

tænke både kollektiv trafik, cykel og gang ind i trafikprojekter. Vi indtænker disse parametre i vores arbejde ved blandt andet at sikre god fysisk tilgængelighed - så det bliver attraktivt at vælge kollektiv trafik, cykel og gang frem for bil.

Busprioritering og hastighedsnedsættelse på vejstrækninger

Vi arbejder på et projektforslag til ombygning af vejprofilet langs en del af Roskildevej. Vi undersøger muligheden for ombygning af vejprofilet med henblik på at få nedsat hastigheden til 50 km/t og få integreret en bedre busprioritering. Samtidig skal der sikres bedre forhold for handelslivet langs vejen.

På Tårnvej arbejdes der også med busprioritering, så busserne hurtigere kan

komme frem på strækningen og derved blive et attraktivt alternativ til rejsen.

Bedre busforbindelser, S-tog og metro

I store dele af Rødovre er der ikke gåafstand til S-tog, og derfor er gode busforbindelser til S-tog og metro nødvendige for at den kollektive trafik kan konkurrere med bilismen. Vi arbejder derfor på at forbedre busforbindelserne til S-tog og metro. Konkret arbejdes der på en tilpasning til Metro Cityrings projektet.

Metro og letbane til Rødovre

Rødovre Kommunes kollektive trafikbetjening er påvirket af, at kommunen ligger mellem fingrene i hovedstadens fingerbystruktur.

Hovedstadsområdet fungerer som én by, og kommuneplanlægningen skal derfor baseres på én samlet vision. En del af denne vision er at bygge videre på fingerbystrukturen, der blev skabt med den første Fingerplan i 1947.

Fingerplanens formål var at sikre, at byen voksede ud i "fingre" med S-bane i midten af hver finger. Mellem fingrene skulle der være grønne kiler for at få et samspil mellem by og rekreative arealer langt ind i hovedstadens centrale område.

I forhold til fingerbystrukturen er kommunen kun perifert betjent af S-tog. For at forbedre den højklassede kollektive trafik (for eksempel S-tog, metro eller letbane) i Rødovre er vi i gang med udformningen af en letbanestation på Slotsherrensvej. Endvidere arbejdes der for at metroen føres gennem Rødovre med en station i Rødovre bymidte.

Optimering af feje- og vinterruter

En del af vores arbejde i Rødovre Kommune er at renholde vores veje og stier. Ved at optimere feje- og vinterruterne så der køres så få kilometer som muligt kan der opnås en reducere af CO₂-udledningen fra kommunens biler. Systemet fungerer ved at brug af GPS, som sikrer de nødvendige data for at give en dynamisk ruteoptimering. Det forventes at feje- og vinterruterne vil være klar og taget i brug i løbet af vinteren 2015-2016.

Cykler

Rødovre Kommune er geografisk en lille kommune på 12,1 km². Cyklen kan derfor med fordel vælges, når medarbejderne skal til møder på andre lokaliteter i kommunen, på tilsyn og lignende. På Rødovre Rådhus og i Teknisk Forvaltning er der blandt andet elcykler, som medarbejderne de pågældende steder kan benytte.

Elbiler

Rødovre Kommune besluttede i starten af 2014 at gennemføre en kortlægning og analyse af kommunens bilflåde, med henblik på at vurdere hvilke af kommunens køretøjer, der med fordel kunne omstilles til elbiler. I januar 2015 blev "Handlingsplan for omstilling til elbiler" godkendt.

Handlingsplanen indeholder en kortlægning og analyse af den samlede bilflåde i kommunen og giver et overblik over de økonomiske, klimamæssige og praktiske konsekvenser af omstillingen til elbiler. Handlingsplanen er samtidig et middel til at igangsætte omstillingsprocessen, idet den leverer væsentlige bidrag til den videre beslutningsproces om introduktionen af flere elbiler i kommunen.

Resultater og anbefalinger i ”Handlingsplan for omstilling til Elbiler i Rødovre Kommune”

Der er 97 biler under 3.500 kg i Rødovre Kommunes bilflåde. Heraf kan 31 biler teknisk set udskiftes til elbiler. Dette svarer samlet til, at ca. 29 % af bilerne sandsynligvis kan udskiftes med elbiler. Ved en omstilling af alle 31 teknisk egnede biler vil Rødovre Kommune kunne spare godt 45 tons CO₂ om året.

Region Hovedstaden og regionens kommuner har i fællesskab udarbejdet en vision om, at mindst 25 % af de offentlige bilflåder er omstillet til elbiler i udgangen af 2015. Rødovre Kommune besluttede i januar 2015 at realisere anbefalingerne i handlingsplanen ved at udskifte de egnede biler til elbiler. Ved udgangen af 2015 har Rødovre Kommune udskiftet 21 bi-

ler til elbiler samt 4 til hybridbiler, hvilket svarer til 22 % (uden hybridbilerne). I 2016 udskiftes 5 biler i hjemmeplejen, og det vil blive vurderet om yderligere 5 biler kan udskiftes i Teknisk Forvaltning. Dette svarer til, at 29 % af Rødovre Kommunes bilflåde er omstillet til elbiler.

”Handlingsplan for omstilling til Elbiler i Rødovre Kommune” er udarbejdet i et samarbejde mellem Copenhagen Electric, det regionale elbilsekretariats Elbilrejsehold, og Rødovre Kommune.

Elbiler i Teknisk Forvaltning.

Bygninger og byggeri

Vi vil i Rødovre Kommune:

- arbejde for, at renoveringer og ombygninger af kommunale bygninger foretages, så bygninger får et mindre behov for tilført energi.
- sætte fokus på, at fremtidens byggeri optimeres energimæssigt med fokus på, at det får et mindre energiforbrug.

Det gør vi:

- indtænker energiforbedrende tiltag ved kommunale byggeopgaver for at optimere energiforholdene inden for de givne økonomiske rammer.
- lader konsekvenserne for energiforbrug indgå i sagsfremstillinger for anlægssager.
- ansætter en driftsupervisor som skal sørge for at kommunens anlæg kører både drift og energimæssigt optimalt.
- udpeger energiansvarlige i alle bygninger.
- følger energiforbruget i alle bygninger via et internetbaseret energistyreprogram.
- afholder temadag for de tekniske serviceledere.
- udarbejder årligt grønt regnskab inklusiv CO₂-opgørelse.
- gennemfører målrettede energiforbedringer i kommunale bygninger for ca. 3 millioner kr. årligt.

Rødovre Kommune har igennem en år-række gjort en indsats for at nedbringe energiforbruget og dermed CO₂-udledningen fra kommunens bygninger. Vi gennemfører derfor målrettede energiforbedringer i kommunale bygninger for ca. 3 millioner kr. årligt.

Indtænkning af energibesparende tiltag

For at spare energi, og penge på sigt, indtænker Rødovre Kommune energibesparende tiltag, med en tilbagebetalingstid på under 6 år. Dette gælder både ved større renoveringer og ombygninger af kommunale bygninger samt ved større kommunale byggeopgaver for at optimere energiforholdene inden for de givne økonomiske rammer. Siden 2013 har Rødovre Kommune blandt andet:

- konverteret en række ejendomme fra gasfyr til fjernvarme.
- udskiftet gammel belysning til LED. For eksempel i Rødovre Skøjtearena, på Nyager skole, i Rødovrehallen og på Rødovre bibliotek.
- udskiftet og efterisoleret taget på Rødovre Stadionhal, samt etableret nyt varmeanlæg.
- energirenoveret Islev skole.
- udskiftning af luftvarmeanlæg til bibliotekets store sal.

Endvidere planlægger Rødovre Kommune at udføre følgende projekter i 2016:

- udskiftning af varmeanlæg på Skovly.
- efterisolering og udskiftning af ventilation i Islevbadet.

På Islev skole er der blandt andet foretaget isolering af loftet i festsalen, hulmursisolering og vinduesudskiftninger.

Konsekvenser for energiforbrug indgår i sagsfremstillinger for anlægssager

I sagsfremstillinger, som skal politisk behandles, skal sagens økonomiske konsekvenser beskrives. I anlægssager er det vigtigt også at have fokus på energiforbrug. Derfor vil vi lade konsekvenserne for energiforbrug indgå som et punkt i sagsfremstillinger for anlægssager, hvor det er relevant.

Energiansvarlige i alle bygninger

I Rødovre Kommune er der energiansvarlige i alle bygninger, og det vil vi fastholde. De energiansvarlige indrapporterer data for energiforbrug i kommunens internet-baserede energistyreprogram. Endvidere motiverer og påvirker de energiansvarli-

ge medarbejderne til at spare på energien i de kommunale bygninger.

Internetbaseret energistyreprogram

I Rødovre Kommune har vi et internet-baseret energistyreprogram, hvor de energiansvarlige i de enkelte institutioner indrapporterer data en gang om måneden.

På de større institutioner er der automatisk fjernaflæsning. Hvis der er udsving i forbruget i forhold til normalt oplyses institutionerne automatisk om dette i forbindelse med rapporteringen. Det er i den forbindelse at vi kan bruge den fjernaflæste overvågning til at opdage spild så tidligt i forløbet som muligt.

Teknisk Forvaltning følger endvidere op på forbruget i de enkelte institutioner for blandt andet at sikre, at årsagen til eventuelle ændringer i forbruget undersøges. Ved at data ind-rapporteres hver måned kan uhensigtsmæssige merforbrug hurtigt klarlægges og løses.

Temadag for tekniske serviceledere

Hvert år afholder Teknisk Forvaltning en temadag for de tekniske serviceledere om blandt andet energistyring, vedligehold og nye initiativer på energiområdet.

Grønt regnskab og CO₂-opgørelse

Vi udarbejder årligt et grønt regnskab. Det grønne regnskab sætter fokus på forskellige miljøbelastninger og følger dem fra år til år.

I regnskabet beskrives, hvilke mål der er vedtaget samt kommunens forbrug af el, varme og vand. Endvidere indeholder regnskabet en opgørelse over den mængde CO₂ der er udledt fra kommunens bygninger. Denne opgørelse bruges som grundlag for at vurdere hvorvidt kommunens målsætning overholdes.

Varmeplanlægning

Rødovre Kommunale Fjernvarmeforsyning arbejder for at opfylde målsætningen i klimapolitikken ”at optimere fjernvarmedriften, så der opnås bedst mulig udnyttelse af fjernvarmen, og samtidig udbygge fjernvarmenettet på den mest samfundsøkonomiske måde”.

Varimestrategi

Rødovre Kommunale Fjernvarme har i 2010 udarbejdet en varmeplan og en udbygningsplan for fjernvarmen i kommunen. Formålet er at vise hvorledes Rødovre Kommunale Fjernvarme kan bidrage positivt til at opfylde samfundets og Rødovre Kommunes klimamål og forbrugernes ønske om komfort til lavest mulige omkostninger.

Rødovre Kommunale Fjernvarmes varimestrategi bygger på:

- energibesparelser.
- produktion af vedvarende energi.
- uafhængighed i forhold til brændselsimport.

Fjernvarme har betydning for opnåelse af mål i regeringens klima- og energipolitik, fordi fjernvarme giver en stor fleksibilitet ved valg af brændsel. Endvidere giver fjernvarmen mulighed for at udnytte varmen fra affaldsværker og anden spildvarme. Fordelene ved fjernvarmen betyder, at man i hovedstadsområdet mange steder nu fortrænger naturgassen til fordel for fjernvarmen.

For at ændre et område fra kollektiv forsyning med naturgas til fjernvarme, skal der forelægges et projektforslag til Kommunalbestyrelsen, som påviser en positiv

samfundsøkonomi. I de samfundsøkonomiske beregninger indgår blandt andet CO₂-udledning.

I årene 2011-2013 har Rødovre Kommunale Fjernvarmeforsyning konverteret Højnæsvej til forsyning med fjernvarme.

I årene 2013-2015 har Rødovre Kommunale Fjernvarmeforsyning konverteret erhvervsområdet Valhøj, de kommunale institutioner Børnehuset Kompasset Øst og Vest, Børneinstitutionen Æblehaven, Børneinstitutionen Regnbuen, Genbrugsstationen, Rødovre Byggelegeplads, bofællesskabet Espevangen, Rådgivnings- og behandlingscenter Højnæsvej, gartnerdistrikt Nord og motorcykelklubben på Lisbjergvej 16, samt Rødovre Kirke, VUC på Højnæsvej og deres kommende byggeri på Egegårdsvej og boldklubben Avarta på Korsdalsvej.

Der er ikke planer om yderligere konverteringer i årene 2016-2017 af kommunale bygninger. I årene 2016-2017 konverteres erhvervsområdet ved Islevdalvej.

Indkøb

Vi vil i Rødovre Kommune:

- arbejde for, at kommunen foretager energirigtige indkøb.

Det gør vi:

- inddrager miljø- og klimamæssige hensyn på lige fod med andre parametre i planlægningen og udførelsen af Rødovre Kommunes indkøb.

Miljø- og klimamæssige hensyn ved indkøb

I henhold til Rødovre Kommunes indkøbspolitik skal miljø- og klimamæssige hensyn inddrages på lige fod med andre parametre i planlægningen og udførelsen af vores indkøb. Eksempelvis vurderes muligheden for leasing af biler med lav CO₂-udledning under hensyntagen til økonomi og trafiksikkerhed, når kommunens biler skal udskiftes. Rødovre Kommune har i 2015 tilsluttet sig Region Hovedstadens Elbilpartnerskab, med fokus på udskiftning af en del af bilflåden til elbiler.

Hvor meget miljø og klima vægter i de enkelte udbud varierer, men indgår som parameter i udbud hvor det er relevant. Ved køb af elforbrugende produkter tager vi hensyn til produkternes energiforbrug. Ligeledes er der fokus på om produkter kan erstattes af andre produkter med mindre miljøbelastning.

Bæredygtig udvikling

Rødovre Kommune samarbejder blandt andet med Statens og Kommunernes Indkøbsservice (SKI) omkring udbud af

større rammeaftaler. I forbindelse med disse rammeaftaler er det et ønske at der bidrages positivt til en bæredygtig udvikling. Derfor er bæredygtighed med i overvejelserne, både når der udvælges det sortiment som sendes i udbud og når der fastsættes mindstekrav til miljø, klima og social ansvarlighed. I de enkelte udbud opstilles krav til såvel produkter som leverandører.

Målet med disse krav er for eksempel at sikre et udvalg af mere miljørigtige og energieffektive produkter samt at undgå urimelige forhold for de mennesker, der producerer og leverer varerne eller ydelserne på en given rammeaftale.

Der stilles specifikke miljøkrav til varerne på de rammeaftaler, hvor køb gennem aftalen medfører en vis miljøpåvirkning. Kravenes omfang afhænger af det specifikke indkøbsområde og af en række ønsker og behov til rammeaftalen. Det kan for eksempel dreje sig om krav til varens energieffektivitet, valg af materialer, eller muligheden for genanvendelse.

Miljømæssige mindstekrav

Ved udbud af rammeaftaler på varer og ved udbud af visse serviceydelser (for eksempel rengøring og catering) fastsættes en række miljømæssige mindstekrav, der gælder for alle varer/ydelser på rammeaftalen.

Derudover fastsættes mindstekrav på varelinjeniveau. Det vil sige krav, der kun gælder for den pågældende varelinje. For eksempel er det et krav på rammeaftalen for rengøringsmidler, at produkterne er fri for indhold af farve og parfume samtidig med, at der er opsat yderligere krav

til de enkelte varelinjer – for eksempel at universalrengøringsmidler skal overholde kravene i miljømærkerne Blomsten og/eller Svanen.

Andre eksempler på mindstekrav kan være krav til energiforbrug og energieffektivitet, brug af bestemte materialer (for eksempel PVC-fri materialer) eller krav til varernes genanvendelighed. Eksempelvis er det et mindstekrav, at energiforbrugende produkter skal overholde kravene i Energistyrelsens indkøbsvejledning, hvis produkterne er omfattet af denne.

Eksempel på konkurrence på grønne indkøb

Ved kopi og printudbud konkurrerer le-

verandørerne om at give det økonomisk mest fordelagtige tilbud ud fra kriterierne TCO-pris (Total Cost of Ownership), kvalitet og sortiment. TCO handler om at beregne de samlede omkostninger, der er forbundet med at anskaffe og bruge et produkt. Det betyder, at produkternes energieffektivitet kan blive udslagsgivende for, hvem der vinder udbuddet.

Udbudsdesignet er tilrettelagt sådan, i dette tilfælde som en rammeaftale under Statens og Kommunernes Indkøbsservice, at konkurrencen på selve rammeaftalen sker ud fra leverandørernes tilbudte TCO-priser. Dvs. at prisevurderingerne ikke blot foretages på grundlag af anskaffelsesprisen, men på den samlede omkostning i hele maskinens levetid.

Adfærd

Vi vil i Rødovre Kommune:

- arbejde for energirigtig adfærd hos medarbejderne i Rødovre Kommune.
- opfordre borgere og virksomheder til energirigtig adfærd.

Det gør vi:

- har en naturkonsulent tilknyttet daginstitutionsafdelingen.
- støtter det frivillige arbejde med Lokal Agenda 21.
- arrangerer adfærds-kampanjer.
- har indsamlingsordning for affald.
- arrangerer fremvisning af genbrugsstationen for skoleklasser.
- tilbyder inspirationsmateriale om energibesparelser.

Initiativer under andre indsatsområder, som kan påvirke CO₂-udledningen fra adfærd:

Kort afstand til dagligdagsfunktioner samt forbedring af cykelstierne kan betyde at flere vælger at cykle frem for at tage bilen. Et andet eksempel er, at en temadag for de tekniske serviceledere kan påvirke deres adfærd.

Inspirationsmateriale om energibesparelser

Rødovre Kommune vil gerne inspirere borgere og virksomheder til en energirigtig adfærd. I løbet af 2016 vil vi derfor lægge inspirationsmateriale om energibesparelser ud på kommunens hjemmeside. På hjemmesiden vil man kunne læse om

forskellige energiløsninger, og blive inspireret i casebanken, hvor man kan læse om boligejere, der allerede har energiforbedret deres bolig.

Naturkonsulent tilknyttet daginstitutionsafdelingen

Vi har en naturkonsulent, som er tilknyttet daginstitutionsområdet i Børne- og Kulturforvaltningen. Naturkonsulenten hjælper institutionerne med at sætte fokus på natur, naturfænomener og miljø.

For at give børnene mulighed for at udvikle miljøbevidsthed er det vigtigt at give dem konkrete oplevelser i naturen. Målet er at skabe grundlag for varig interesse, respekt og ansvar for naturen. En af naturkonsulentens vigtigste opgaver er at gennemføre flere årlige ture for hver af kommunens institutioner og at afholde kurser og efteruddannelse for kommunens naturpædagoger. Der er mindst to naturpædagoger i hver daginstitution.

Naturkonsulenten hjælper også institutionerne med vejledning i forbindelse med ansøgninger til fondsmidler til diverse naturformål. Endelig formidler konsulenten kontakt til og viden om tiltag fra forskellige aktører for eksempel Naturvejlederforeningen og Danmarks Naturfredningsforening. På den måde får institutionerne mulighed for at deltage i en række landsdækkende projekter og kampanjer, som "Naturens Dag", "Grønne Spirer", "Kribble Krable" osv.

Støtte af det frivillige arbejde med Lokal Agenda 21

Vi har i en årrække støttet det frivillige arbejde med Lokal Agenda 21 med sekretærbistand til Agenda 21-gruppen i

Rødovre og hjælp i forbindelse med forskellige arrangementer og projekter. Vi vil forsat støtte det lokale Agenda 21-arbejde.

Adfærdskampagne

Rødovre Kommune er en stor virksomhed med ca. 3500 ansatte, og adfærd spiller også en væsentlig rolle, når der skal spares på energien og dermed CO₂-udledningen. Derfor vil kommunen lave forskellige adfærdskampagner. I februar 2016 afholder Teknisk Forvaltning en adfærdskampagne med fokus på de ansattes energiforbrug og vaner.

Formålet er at sætte fokus på den adfærd medarbejderne har når det drejer sig om energikonsumerende apparater. Der vil være en ugentlig måling af elforbruget, og det forventes at der kan spares 5-10 % på elforbruget blot ved at ændre adfærd. Adfærdskampagnen er et pilotprojekt med henblik på at føre større kampagner i andre af kommunens forvaltninger og institutioner.

Indsamlingsordning for affald

Når der skal udvindes nye råstoffer, ved for eksempel minedrift, medfører det en stor miljøbelastning, som påvirker både energiforbrug og CO₂-udledningen.

Rødovre Kommune indførte i 2013 en ny affaldsordning hos de private husstande og kommunale institutioner. Affaldsordningen gør det nemt at frasortere det genanvendelige plast-, papir-, metal-, glas- og madaffald hjemme ved husstanden, så vi kan indsamle og genanvende ressourcerne i affaldet.

Den øgede genanvendelse af affaldet er

beregnet til at give en samlet CO₂ besparelse på omkring 2.100 tons pr. år i Rødovre Kommune, hvilket svarer til den årlige CO₂-udledning fra omkring 300 borgere i Rødovre. Genanvendelsen betyder også, at der sendes 3.500 tons affald mindre til forbrænding pr. år.

Rødovre Kommune bidrager således aktivt til, at Danmark når de nationale mål om genanvendelse af ressourcerne i affaldet.

I Rødovre Kommunes Affaldsplan 2014-2024, som kan findes på Rødovre Kommunes hjemmeside, er der stor fokus på at sikre en høj genanvendelse af ressourcerne i affaldet. Affaldsplanen indeholder 17 konkrete initiativer, der skal bringe os i den rigtige retning. Vi skal undgå at affald opstår, ved at bruge vores ting i længere tid og give dem videre, når vi er færdige med at bruge dem.

Fremvisning af genbrugsstationen

I Rødovre Kommune kan skoleklasser få en rundvisning på kommunens genbrugsstation. På genbrugsstationen fortæller en ansat om de forskellige affaldsfraktioner, og eleverne får mulighed for at stille spørgsmål til hvordan affaldet genanvendes.

Affaldssortering i Rødovre Kommune.

Offentliggørelse

I henhold til Lov om miljøvurdering af planer og programmer (LBK nr. 1533 af 10. december 2015) er der pligt til at miljøvurdere planer, hvor der fastlægges rammer for fremtidige anlægstilladelser til projekter, der kan have en væsentlig indvirkning på miljøet. For at vurdere om CO₂-handlingsplan 2015-2017 skal miljøvurderes, er der foretaget en screening af planen. På baggrund af screeningen er det vurderet, at CO₂-handlingsplan 2015-2017 ikke har en væsentlig indvirkning på miljøet, og derfor ikke skal miljøvurderes, idet initiativerne i handlingsplanen er beskrevet på et meget overordnet niveau. Den videre detailplanlægning af projekterne vil ske under hensyntagen til natur og miljø, og det vil blive vurderet, om projekterne fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser, og om de kan få væsentlig indvirkning på miljøet. I disse tilfælde udarbejdes en screening og evt. miljøvurdering af det konkrete projekt.

Der kan klages over afgørelsen om, at planen ikke har en væsentlig indvirkning på miljøet, jf. Planlovens § 60 stk. 1. Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet af enhver med retlig interesse i sagens udfald, samt af landsdækkende foreninger og organisationer, der som hovedformål har beskyttelse af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser indenfor arealanvendelsen jævnfør planlovens §§ 58 og 59. Klagefristen er 4 uger fra afgørelsens offentlige bekendtgørelse.

Klager skal som udgangspunkt indgives via Natur- og Miljøklagenævnets klageportal. En vejledning i brug af klageportalen kan findes ved at følge nedenstående link: <http://nmkn.dk/klage/hvordan-klager-du/>.

Hvis du ønsker at indbringe afgørelsen for domstolene, skal det ske inden 6 måneder fra offentliggørelsen, jf. § 62 i planloven.

Rødovre Kommune
Rødovre Parkvej 150
2610 Rødovre
tlf. 36 37 70 00
www.rk.dk
E-post: rk@rk.dk